

శ్రీ గుర్రు

త్రైచిన పెట్టె ఖాళీగా భయంక రంగా కనిపిస్తోంది, నలుక జాపిన కాళికలా! బీరువాలో నుంచి లాగన చీరలు ప్రక్కన కుప్పగా పడి ఉన్నాయి. అవి తీసి పెట్టెలో పడ వెయ్యటానికి తోచటంలేదు. నిర్జ్వలంగా ఒదిగి కూర్చున్నాను. నా మనస్సులాగే ఆ గది చికాకుగా ఉంది. ప్రతి వస్తువు ప్రయాణానికి సిద్ధంగా ఉంది. ఏదో శూన్యంగా పొదువడినట్లుంది.

ఇక్కడికివచ్చి ఆరు నెలలే అయింది. ఇంతలోనే ఈ గది నా కెంతో ప్రിയమైంది. ఇది నా సుఖ దుఃఖాలను పంచుకుంది. ఈ నాటితో మా బాంధవ్యం తెగింది. మళ్ళా ఈ జన్మలో ఇక్కడకు రానేమో!

అక్కకు చిన్నతనంలోనే పెళ్ళయింది. అది నాకు పెత్తలి కూతురు.

దానికి మంచి సంబంధం వచ్చింది, బావకు చాల ఆస్తి ఉంది. పెద్ద వకీలుగా పేరు సంపాదించు కున్నాడు. నిదానం, మందతనం నిండిన స్వభావం. అయినా అక్కయ్య అదృష్టవంతురాలు కాదు. ఆమె సంతోషంగా ఒక్క ఏడాదయినా కాపరం చేయలేదు. పక్షవాతం వచ్చింది. ఒకవేపు కాలు చెయ్యి స్వాధీనం లేదు. నోటమాట లేదు. పసిపిల్లలా కాపాడవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. బావ ఆమెను ఊరూరు తిప్పాడు, వైద్యం కోసం. కాని ఆత ఫలించలేదు.

అయినా అతను మంచివాడు. నొకర్ల సహాయంతో ఆమెకు ఏ

ఆచంట నారదాదేవి

లోపం లేకుండా చూస్తున్నాడు. ఎలాగో కాలం గడుపుతున్నాడు. ఎప్పుడూ తన కొద్దు వనిలోనే లీనమయి ఉంటాడు. ఉదయం లేవగానే కోర్టు కాగితాలు ముందర వేసుకు కూర్చుంటాడు. అప్పుడే పార్టీలు కూడా వస్తారు. పదిగంటల వరకు వాళ్ళతోనే సరిపోతుంది. తొందరగా నాలుగు వెతుకులు రుచిచూచి కోర్టుకు వెళ్ళిపోతాడు. మళ్ళా చీకటి పడి ఇంటికివస్తాడు. మళ్ళా ఏ కాగితాలో ముందర వేసుకు కూర్చుంటాడు. ఎవరితోను మాట్లాడడు. నౌకర్లు అన్నీ మానంగా అవర్పిపోతారు.

వచ్చిన కొత్తలో ఈ జీవితం నా కేదో వింతగా ఉండేది. ఇతను విశారుకైనా ఎప్పుడూ ఎండకు వెళ్ళడో అనిపించేది. బావగదికి వెనకవైపు గదిలో అక్కయ్య వుంటుంది. ఆమె ప్రాణాలన్నీ బావమీదే ఉంటాయి. అతని ఒక్కొక్క కదలిక, అలికిడి ఆమెకు చిరపరిచితమైనాయి. కోర్టుకు వెళ్ళినప్పుడు తప్ప అతని అలికిడి వినిపించకపోతే ఆమె విలవిల లాడేది. బావ ఎప్పుడో ఒక్కక్షణం అక్కయ్యను చూస్తాడు. ఆమె బాధ చూసి భరించలేడు. వెంటనే వెళ్ళిపోతూ ఉంటాడు.

ఎడారిలా ఉన్న ఈ సంసారంలోకి విధి నన్ను త్రోసింది. ఈ ఊరు చదువు కోసం వచ్చినప్పుడు మా వాళ్ళు నన్ను ఇక్కడ ఉండ

మన్నారు. ఇక్కడ ఎవరికీ ఏ లోపమూ ఉండదు. బావకు అదాయానికి లోపంలేదు. ఔదార్యానికి లోపం లేదు.

రాగానే ఈ ఇల్లు నాకు స్వర్గలా తోచింది చుట్టూ విశాలమైన తోట, పెద్దపెద్ద గడలు, నౌకర్లు అదరణ అన్నీ ఎంతో ఉత్సాహాన్నిచ్చాయి. ఇంటికి దగ్గరలోనే కాలేజీ ఉండడం కూడా ఎంతో హాయి అనిపించింది. జబ్బు వచ్చిన తరువాత అక్కయ్యను నేను చూడలేదు. వచ్చిన కొత్తలో దాన్ని చూచి బాధ పడతూ తదుచు దగ్గరే ఉండేదాన్ని. కాని క్రమంగా నాకు దగ్గరకు వెళ్ళడానికి భయం వేసేది. చెయ్యి గలిగిందేమీ లేక ఊరికే దాని బాధ చూస్తూ కూర్చోటం మనస్సుకు కలతగా ఉండేది. క్రమంగా వెళ్ళటం మానేశాను.

కొద్ది రోజులకే నా ఉత్సాహం నశించింది ఇక్కడికి ఎందుకు వచ్చానా అని బాధగా ఉండేది. ఎవ్వరితోను మాట్లాడని బావ నాకు వింతగా తోచాడు. అతనంటే విపరీతవైన జాలి కలిగింది. అతనిలో ఉత్సాహం కలిగించాలన్న కోరిక బలమైంది.

ఏదో మిషన్ అతని ఎదుట పడతూనికి, అతనిని పలకరించటానికి ప్రయత్నించాను. మొదట నా విలువుకు అతను ముఖావంగానే సమాధానం చెప్పాడు. ఎవరితోను

మాట్లాడటం ఇష్టం లేనట్లుగా తనలో
తాను ముడుచుకు పొయ్యేవాడు.
అయినా నాలో కుతూహలం ఎక్కు
వవుతుంటే...

నాయింత్రం అతనికోసం ఎదురు
చూచేదాన్ని. అతను ఇంట్లో ఉన్న
ప్పుడు ఏ పత్రికో, పుస్తకమో తీసుకు
వెళ్ళి ఏవేవో చెప్పమని అడిగే
దాన్ని అతను అడిగినది చెప్పితరు
వాలి నిర్లప్తంగా ఉరుకునెవాడు.
కాని ఏదో ఒక క్షణాన అతని
వైఖరి మారింది. ఆ త్రు త తో
నా కోసం ఎదుగు చూచేవాడు.
చనువుగా అన్ని విషయాలు చెప్పే
వాడు. ఎంతో సంతోషంగా ఉన్నట్లు
కనిపించేవాడు.

అతను పైకి గంభీరంగా కప్పు.
కున్న ముసుగుతొలగిపోయి కళ్ళలో
కాంతి తొణికిసలాడింది. అది చూడ
గానే నాకు సంతోషం కలిగింది.
నేను క్షణం కనిపించకపోతే అతను
దిక్కు తోచనట్లు ఉండేవాడు.
ఒక్కొక్కసారి కోర్టు కూడా మరచి
పోతున్నాడేమో అనిపించేది.
అతను అంతగా నన్ను చుట్టుకోకుం
నాకు భయం కలిగించింది. అయినా
ఏమీ అనలేక ఉరుకున్నాను.

ప్రాద్దు పొయ్యేవరకు బావతో
మాట్లాడుతూ ఉండేదాన్ని. బావ
దాల ఉత్సాహంగా ఉండేవాడు.
ఆ క్షణాలలో అతను నాకు పని
విల్లవాడూ కనిపించేవాడు. ఒక
సారి అతని ఆమాయక మైస

ముఖం చూచి, విపరీతమయిన
జాలి మంచుకువచ్చి ఆప్యాయంగా
అతని తల నిమిరాన. ఒక్క క్షణం
అన్నీ మరచిపోయి అతను నన్ను
గట్టిగా కౌగలించు కున్నాడు.
నేను మెల్లగా తప్పించుకున్నాను.
జాలిచేత, అగాధంలోకి దిగజారు.
తున్నానని, ప్రశాంతంగా ఉన్న
తటాకాన్ని నిర్వైకుకంగా కలోల
పెడుతున్నానని ఆ క్షణాన తెలియ
లేదు. నిస్సహతో నిర్జీవంగా వున్న
బావకేదో ఉరట కలగిస్తున్నానన్న
భ్రమలో ఉన్నాను.

ఆ వేళ బావ భోంచేస్తూఉంటే
దగ్గరగా కూర్చున్నాను. ఆలా
నేను ప్రక్కన ఉంటేనే గాని
అతను సరిగా తినడని నా
భ్రమ. అది కొంత నిజమే. అతను
కోర్టుకు తైమయిందని తొందరపడు
తున్నాడు. గిన్నెలో పెరుగంజా
పూర్తిగా వేసుకుంటేనే గాని నేను
పోనియ్యనని గట్టిగా చొక్కా పట్టు
కున్నాను. అతను నవ్వాడు. నేనూ
నవ్వాను. అంతలో ఏదో విసురుగా
క్రింద పడ్డట్లు పెద్దగా చప్పుడైంది.
ఉలిక్కిపడి వెనక్కుతిరిగి చూచాను.
అక్కయ్య! స్పృహ తప్పినట్లు
నిలువునా క్రింద పడి ఉంది. ముఖం
వణకుతోంది. కళ్ళ చెంటు నీరు
కారుతోంది. నేను నిశ్చేష్టురాల
నయ్యాను. అక్కయ్య ప్రక్కమీద
నుంది లేవగా ఇంతవరకు
నే నెవ్వరూ చూడలేదు. తనంతట
తాను లేచి గోడలు పట్టుకుని

ప్రాకుతూ రావటానికి అది ఎంత ప్రయాస పడిందో! ఎంత తీవ్రమైన మనస్పంక్షోభంచేత అది అంతటి సాహసానికి పూనుకున్నదో! ఇది ఉపాహించుకునేటప్పటికి నా ముఖం వెలవెలా పోయింది.

అక్కయ్యకు కదిలే శక్తిలేదు. మనోవ్యధలు చెప్పకోగల మాట లేదు. అయినా ప్రతి మాట వింటూ ఉంటుంది. విననివి ఉపాహించుకుంటుంది. మనస్సు కలత చెందుతుంది. తన నిస్సహాయ స్థితిచేత మరంత

చాడు ఇంతలో నా కర్ణు వచ్చి సహాయపడ్డారు తరువాత డాక్టరు వచ్చి చూచాడు విపరీతమైన మానసికమైన అందోళన వలన అక్కయ్య చాల బలహీనంగా ఉన్నదని రెండు రోజులు చాల విశ్రాంతిగా ఉంచాలని చెప్పాడు అందోళనకు ప్రత్యేకమైన కాలిడాల్మెనా ఉన్నాయా అని అడిగాడు బావ మాట్లాడలేదు, నేనూ మాట్లాడలేదు ఒక్కసారిగా సమస్తం పోగొట్టుకుని దిగజారి పోయిన వ్యక్తిలా బావ ముఖం నీరసించి ఉదాసీనంగా ఉంది అతను మామూలుగా కోర్టుకు వెళ్ళిపోయాడు లోపలనుంచి వెళ్ళి పోతూన్న అతని ముఖం చూచాను నాకు కళ్ళనిండా నీళ్ళు వచ్చాయి. అతను నన్ను చూడలేదు

ఆ రోజే, ఆ క్షణమే నేను ఇక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోవాలని నిశ్చయించుకున్నాను లేకపోతే ఇక్కడ

క్షోభపడి లోలోపల విపరీతమైన ఆలోచనలతో క్రంగిపోతుంది

ఎన్నాళ్ళ గానో అది నేను బావతో చనువుగా ఉన్నానని, బావనాతో ఉత్సాహంగా మాట్లాడుతున్నాడని లోలోపల కుమిలి కుమిలి అనూయ చెంది ఉంటుంది చివరకు ఇవ్వాలి ఇక భరించలేక సాహసించి లేచివచ్చి ఉంటుంది భయంతో దిగులుతో నాకు ముఖమంతా చెమటలు పట్టింది ఆ క్షణాన దాన్ని లేవదియ్యాలని కూడా తోచలేదు బావ యాంత్రికంగా దాన్ని పిదప రుస్తూ లేవ నెత్తటానికి ప్రయత్నిం

తగులున్న బంధనాలలో నించి ఎప్పటికీ విముక్తి పొందలేక ఎవరిని సంతోష పెట్టలేను నేను సంతోషంగా ఉండలేను అక్కయ్యకు బావకు ఎప్పటికైనా నేను విపరీతమైన మనోవ్యధలకే కారణమవుతాను

నాకు ఒంటో బాగండలేదని కొన్నాళ్ళు చదువు మానేసి ఇంటికి వచ్చేస్తున్నానని అమ్మకు రాకాసు. ప్రయాణానికి అన్నీ సిద్ధం చేసుకున్నాను ఇంక ఈ ఊరు నాకు చాల దూరమవుతుంది ఇంక నేను

చదువలేను అయినా అమ్మ ఎమీ అనదు అదే నాకు ధైర్యం

రెండు మూడు రోజులుగా బావ కంట పడలేదు. అతను నా కోసం వెతుక్కుంటే రాలేదు మా ఇద్దరి మధ్య ఎత్తగా పెరిగిన అడ్డుగోడలు స్పష్టంగా కనపడుతూనే ఉన్నాయి ఇవ్వాలే ఉదయం అతను కోర్టుకు వెళ్ళబోయేముందు ఒక్క క్షణం బావను చూచాను అతను ఎంతో ఆశతో ఆత్రుతతో నన్ను

చూడగానే నా దగ్గరకు పరుగెత్తుకు వచ్చాడు నేను ఒక్కమాటే చెప్పాను 'నేను మధ్యాహ్నం బండిలో వెళ్ళిపోతున్నాను చదువు మానేస్తున్నాను' అన్నాను కత్తితో పొడిచి ఓర్పుకోమన్నట్లున్న దామాట అది నాకు తెలుసు బావ ఆ వ్యధ మానంగా భరించడానికి ప్రయత్నించాడు ముఖం వాలుకున్నాడు అతని కనుకొలుకుల్లో కన్నీటి బిందువులు కనిపించాయి అతను ఒక్కసారిగా పడేళ్ళు పెళ్ళవాడై టు కనిపించాడు నేను చూస్తూండగానే నాకంటి యెదుటే అతని తల పూర్తిగా నెరసిపోయి, శరీరం అందవికారంగా మారినట్లు నిపించింది నీరసంగా 'నేను వచ్చి స్టేషనుకు తీసుకు వెడతాను' అన్నాడు 'అక్కరేదు, నాకరు వస్తాడు' అని చెప్పాను బాధతో ముఖం ముడుచుకని వెళ్ళిపోయాడు. నాకేసి మళ్ళా తిరిగి చూడలేదు నా కళ్ళల్లో నీళ్ళు నిండాయి

అలా వెళ్ళిపోతున్న బావకేసి వెనక నుంచి చూస్తూంటే నాకు వివరితమైన జాలి మంచుకు వచ్చింది అతనికి నేనేదో తీరని అపకారం చేసినట్లునిపించింది నేను రాకముందు అతను ఏదో ఒక విధంగా తన బ్రతుకు తీర్చి దిద్దుకున్నాడు సుఖమో, దుఃఖమో ఉదాసీనంగా రోజులు గడుపుతున్నాడు క్షణకాలం ఆదరణ, అస్పాయత చూపి

అరోగ్య అనారోగ్య పరిస్థితులలో మహిళలు
అరోగ్య సౌభాగ్యములకు ఆధారపడునది

లోడ్
 66 సంవత్సరముల పైగా ప్రసిద్ధిచెందినది

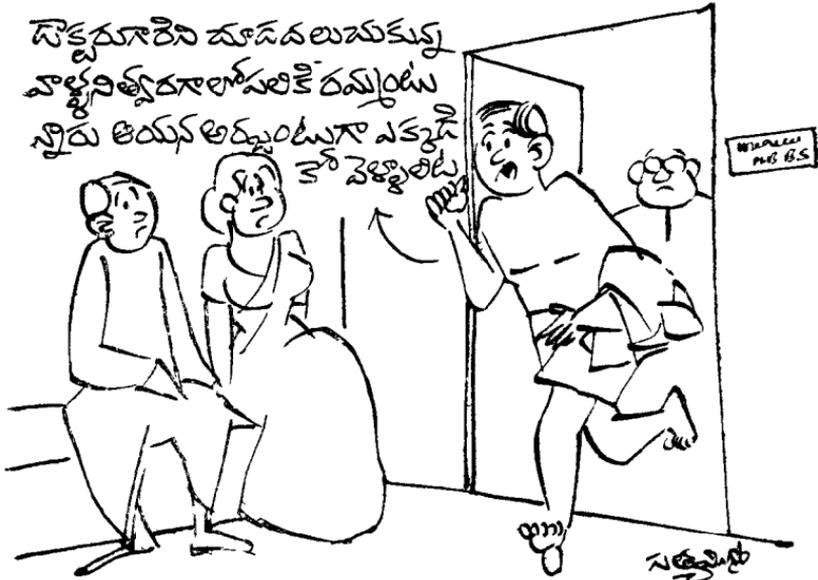
కేసరి కుటీరం
 (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
 గాయపేట మద్రాసు-14

పిఠారామ జనరల్ డ్రాగ్స్ (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
 విజయవాడ ఎకిందరాజుడు వుదకం
 బరహంపురం బెంగళూరు

జే నతని మనో నిగ్రహాన్ని చెదర గొట్టాను. అతను పూర్తిగా శిథిల మైసప్పుడు నిరాక్షిణ్యంగా వదలి నా త్రోవన నేను పోతున్నాను. ఈ ఇంట్లో చాలా రోజులుగా చీకటి అలముకున్నది. ఒక్క క్షణం బావకు వెలుగు చూపాను. ఇప్పుడు మళ్ళీ ఆ చీకట్లోనే వదలి పోతున్నాను. ఈ సారి బావ భరించలేడు. ఒక్క క్షణం మెరసిన మెరపు మరచి పోలేడు. ఈ జీవితం ఇప్పుడు అతనికి భయంకరంగా ఉంటుంది. నిశ్చలంగా ఉన్న తీగను తుపాను వచ్చి ఉగించి నిరాశ్రయంగా వదలిపోయి వట్టున్నది.

ముందు ఏం జరుగుతుందో నేను

ఉపాించుకోగలను. బావను మరచి పోవడం నా కేమీ బాధకాదు. నా కాతని మీద జాలితప్ప విపరీత మైన వ్యామోహ మేమీలేదు. ఆ జాలి చేతనే అతని కీడో ఊరట కలిగించాలన్న ఉపాతో, పనితనం చేత అతని దగ్గరకు చేరాను. అది ఇలా పరిణమించింది. నాకు జీవిత మింకా ప్రారంభ దశలోనే ఉంది. పనితనమింకా వదలలేదు. అమ్మ దగ్గరకు వెళ్ళగానే ఆ పల్లెటూరి వాతావరణంలో, ఇంటినిండా సంచడిగా వున్న బంధువులలో నేను అన్నీ మరచిపోతాను. బావనీడగా నైనా నా మనసులో మిగులుతాడని నమ్మకం లేదు. ఎప్పుడో ఏ రాజకుమారుడో తరలివచ్చి నన్ను ఆనంద ధామానికి

దొక్కరూరెని దూడదలుసుకున్న
వాళ్ళనిత్తుకూలొసలికేరమ్మంటు
న్నిరు ఆయన అర్జుంటుగా ఎక్కడై
కొ వెళ్ళితిట్ట

తీసుకు పోతాడని ఉత్సాహంతో ఎదురు చూస్తూ ఉంటాను. ఆ కల ఎప్పుడో ఫలిస్తుంది.

బావ జీవితంలోకి మళ్ళా వెలుగు రాదు. అతను ఈ జన్మలో నన్ను మరచిపోడు. నాకోసం పరితపించి పరితపించి జీవితాన్ని అన్నివిధాల శిథిలం చేసుకుంటాడు. క్రమంగా కోర్టుకు కూడా వెళ్ళకపోవచ్చు! ఈ రెండు మూడు రోజుల్లోనే పరిధ్యానంగా ఏ కాగితాలు చూడకుంలేదు. వాకిట్లో పార్టీలు సజుగుతున్నారు, సన్నసన్నగా. అయినా అతను వినిపించుకోకుంలేదు.

జక్కక్షణం నాకు పసితనంచేత

**చందాదార్లకు
మనవి**

పాత చందాదారులు తిరిగి చందా పెకం పంపేటప్పుడు తమ చందానంబరు, ఆద్రసు వివరంగా వ్రాసి మాతో సహకరించ ప్రార్థన.

మేనేజరు,
"జ్యోతి"

ఏదో మహాపాపం చేశాననిపిస్తోంది. మనిషిని భౌతికంగా కొట్టివంపటమే పాపమా! మానసికంగా డ్రోఫ్ పెట్టుటం, బ్రతుకు శిథిలం చెయ్యటం పాపంకాదా అనిపిస్తోంది. ఈ మహాపాపమేదో ఘోషలంగా చేశాననిపిస్తోంది. ఆ శ్రయమిచ్చిన అక్కయ్యకు, బావకు తీవ్రమైన మనస్సుం డ్రోఫం కలిగించాను. వారిజీవితాల్లో కమ్ముకున్న శూన్యాన్ని మరింత ప్రస్ఫుటంగా వెక్కిరించి చూసినా త్రోవన నేను పోతున్నాను.

అయినా నేను చెయ్యగల దేమీలేదు. ఆ మాట చాలా స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. ఎప్పుడో అసంభవమైనది అనుకోకుండా సంభవమై మళ్ళా బావ మనస్సులో శాంతి నెలకొంటుంది. నా మనస్సుకు ఊట కలిగించుకోవటానికి అది ఒక ఆశ.

తెరచిన పెట్టె కాళికాదేవి నాలుకలా భయంకరంగా ఉంది. అది చూసి భరించలేకుండా ఉన్నాను. చీరలన్నీ తీసి గబగబ పెట్టెలో పడవేశాను. కనపడకుండా గట్టిగా మూతవేశాను. వాకిట్లో బండి ఆగింది. నౌకరు పెట్టె తీసుకు వెళ్ళాడు.

మనస్సు మభ్యపెట్టుకుని నేనూ కదలిపోయాను.

***